

De diepten van de Schrift

*‘Hoe zoet zijn Uw woorden voor mijn gehemelte, zoeter dan honing voor mijn mond’
(Ps. 119:103).*

Al meer dan een uur had ik bij de oude Simeon gezeten. Geen van ons had iets gezegd. Vaak was het de behoefte aan een rustige overpeinzing die mij ertoe bracht mijn vriend te bezoeken. Zijn rustige gezelschap was als balsem; er scheen een onnaspeurlijk medeleven van hem uit te gaan die maakte dat spreken niet op zijn plaats was. Daarom ging ik graag naar hem toe als ik over een of ander onderwerp moest nadenken. Ik sprak niet en toch begreep hij het.

Nu mijn eigen overpeinzing voorbij was, keek ik naar zijn gezicht. Zijn blinde ogen schenen toch te zien en ik vroeg me af waar hij aan het rondzwerven was.

‘Waar ben je met je geest, oude vriend?’

Hij schrok op, keerde terug op deze aarde en draaide zich naar mij om. Als hij sprak, was het alsof zijn woorden spraken van onderwerpen die ik tot nu toe niet had verkend. ‘Ik dacht erover na dat de heilige Boeken eigenlijk veel te lang zijn, broeder’.

‘Is dat zo, dromer?’

‘Ja, ik maak graag ‘verkenningstochten’. Maar het Oude Testament is voor mij nog bijna blanco, met uitzondering van de Psalmen. Ik heb er geen tijd voor. Ik hoor er dagelijks uit voorlezen en het is muziek die spreekt over een land dat ik nog nauwelijks met mijn voeten heb aangeraakt. Er is geen tijd genoeg’.

Ik keek naar het verlangende gezicht van de man die altijd aan het mediteren was. ‘Vertel me eens, mijn vader, hoe je de jaren van je blindheid hebt doorgebracht. Tien jaar geloof ik?’

De lippen bewogen, maar hij sprak in zichzelf: hij was weer teruggekeerd naar een land dat voor de meeste stervelingen ‘weer ver weg’ is, maar waar hij het meest verbleef. ‘Het zijn de eigen woorden van de Heer, ik kan ze niet allemaal begrijpen; het zijn er zoveel en ik ben zo langzaam, mijn voeten staan mij in de weg, hoewel ik hard zou willen lopen als ik kon’.

‘Welke woorden hebben je de laatste tijd beziggehouden?’

Hij fluisterde: ‘Ik ben de Weg en de Waarheid en het Leven. Deze maanden heb ik verbaasd neergezeten, drie stralen van boven hebben mij verblind. Op sommige ogenblikken ben ik als een zwemmer die geen bodem voelt. Ik baad mij in een stroom, maar ik bereik geen kust’.

Toen dacht ik bij mijzelf dat ik te weinig over deze woorden had nagedacht. Ik vertelde over Dr. Hort en de zingen die hij gehouden had, dat hij deze 20 jaar lang had herschreven en herzien en dat de auteur ten slotte gestorven was zonder dat het was gepubliceerd. Het gezicht van de oude man schitterde. Hij draaide zich gretig naar mij om: ‘Vertel me niet, broeder, dat het boek nog steeds niet is gepubliceerd!’

‘Wees maar gerust, Simeon, zijn levenslange vriend heeft gepubliceerd wat was achtergebleven. Ik heb het boek. Het is een schande dat ik het je nog niet heb voorgelezen’. Er stond nu tevredenheid op zijn gezicht te lezen. Eindelijk sprak hij: ‘Heeft die man ook over het Oude Testament geschreven?’

‘Nee, ik denk dat hij er geen tijd voor had’.

‘Zou hij, net zoals ik doe, verlangd hebben naar tijd om ook deze paden te betreden? Luisterde hij ook tweemaal per dag naar bladzijden die hij niet woord voor woord in zich kon opnemen, omdat zijn leven te kort was?’

Ik zweeg, maar ik bedacht me dat op een dag twee verwante zielen, die op aarde een verschillende levensloop hadden, gebieden zouden onderzoeken waarvoor ze op aarde alleen maar tijd hadden om het van ver te beschouwen. ‘Broeder, je hebt gesproken over de levenslange vriend van deze man; hij moet toch dezelfde gezindheid hebben gehad. Vertel me eens wat meer over hem’.

‘De Heer zij dank was hij leraar bij ons op school. Nu valt mij iets in over een uitspraak van hem vele jaren geleden die je zult begrijpen. Wij, jongens, wisten dat hij diep in de Schriften onderwezen was. Zijn gezicht had rimpels van het denken en zijn ogen gloeiden met een vuur dat je wel kent, Simeon. Hij had zijn jaren voornamelijk doorgebracht met het bestuderen van de Geschriften van Johannes. Op een dag gebeurde het dat één van ons hem iets vroeg over het Oude Testament en ik herinner mij nu nog zijn antwoord’.

Simeon draaide zich naar mij om. Ondeugend wachtte ik met antwoorden tot de oude man zijn handen op mijn mouw legde. ‘Hij antwoordde ons – en de nederige blik was op zijn gezicht te lezen, de blik waarmee hij jongens van achttien jaar aansprak: het spijt me dat ik moet zeggen dat ik over het Oude Testament hoegenaamd niets kan zeggen’.

Simeon liet zijn gezicht op zijn handen zakken en zijn lichaam schudde door zijn stille lachen. Het was stil in de kamer tot hij opkeek: ‘En werden jullie misleid door de woorden van de heilige man, mijn broeder, zelfs al was je nog maar een jongeling?’

‘Nee, mijn vader, geen van ons dertigen werd erdoor misleid, want we hadden geleerd hoe diep de zelfvernedering is van de geleerden’.

‘Ja’, fluisterde Simeon, ‘er zijn momenten waarop zelfs baby’s en zuigelingen niet op een dwaalspoor gebracht kunnen worden. Ik wilde dat ik aan de voeten van die twee had kunnen zitten’.

‘Dat zul je, mijn vader, tenminste voorzover hun woorden dat kunnen doen’.

Nu werd Simeons tong losgemaakt en hij liet me achter de gordijnen van zijn geest. Eens, zei hij, was hij tien dagen als het ware neergebogen geweest voor: ‘Het Woord is vlees geworden en heeft onder ons gewoond’. Maanden lang was hij neergevallen voor het gebed van de Heer in Johannes 17, hoewel geen leven diepgaand genoeg was om het te kunnen bevatten. En dan het laatste hoofdstuk van dat Evangelie. Geen mens kon ooit dergelijke dingen bedenken.

‘Een jaar is maar heel kort om slechts een glimp op te vangen uit dat eenentwintigste hoofdstuk uit dat éne Evangelie. En twee maal eenentwintig jaar zouden niet voldoende zijn om het te begrijpen. Er blijft nog zoveel over. Te veel, veel te veel voor dit korte leven’.

Hij was weer stil. In gedachten verzonken. Toen kwam hij dichterbij mij toe, legde zijn handen in de mijne en vervolgde: ‘Toch ben ik maar een egoïstische dromer. Ik heb erover gesproken alsof deze bronnen van heil alleen maar aangeboord zouden zijn voor mijn putten van water, voor mijn drinken alleen. Maar je weet wel dat ze zijn voor deze hele, dorstige wereld, voor het gebruik in alle tijden en voor alle volken’.